

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om redovisning av transporttjänsters utsläpp av växthusgaser, COM(2023) 441

Inledning

Upphandlingsmyndigheten yttrar sig över förslaget till Europaparlamentets och Rådets förordning om redovisning av växthusgasutsläpp från transporttjänster (nedan Förslaget). Myndigheten yttrar sig utifrån uppdraget att utveckla och stödja den upphandling som genomförs av upphandlande organisationer samt att stödja de leverantörer som deltar i sådan upphandling.

Myndigheten begränsar sitt yttrande till det som berör Förslagets konsekvenser för upphandling.

Upphandlingsmyndigheten välkomnar förslaget

Upphandlingsmyndigheten välkomnar förslaget till ett harmoniserat ramverk inom EU. Det är av flera skäl viktigt att upphandlande organisationer som köper transporttjänster kan få tillgång till data som inte bygger på schabloner, utan som är tillförlitlig, jämförbar och transparent oavsett om datan avses användas i det konkurrensuppsökande skedet i en upphandling eller under avtalstiden. Det behövs regler som syftar till att försvåra grönmålning och bygger på en väl underbyggd metodik. Förslaget har enligt Upphandlingsmyndigheten potential att skapa verktyg för att såväl öka förtroendet för miljökriterier i offentliga affärer och bidra till en sund

Ert datum:
2023-10-06

Datum:
2023-10-06

Er ref:
LI2023/ 02966

Diarienummer:
UHM-023-0153

konkurrens som skyndar på en grön omställning. Förslaget berör enbart växthusgasutsläpp, men skulle kunna bli ett steg på vägen för harmoniserad metodik för att beräkna och rapportera även andra miljöaspekter vilket skulle ha potential att ge större miljövinster.

På en mer detaljerad nivå önskar Upphandlingsmyndigheten uppmärksamma följande.

Rapportering av växtgasutsläpp blir inte obligatoriskt

Upphandlingsmyndigheten noterar att Förslaget inte medför att rapportering av växthusgasutsläpp blir obligatoriskt. Det är i stället utformat för att stödja andra specifika åtgärder som vidtas av branschen och av offentliga organisationer för att underlätta den gröna omställningen. I Förslaget nämns bland annat möjligheten att införa klausuler rörande öppenhet om växthusgasutsläpp i transportavtal, av klimatrelaterade kriterier för grön upphandling och gröna transportprogram. Enligt Förslaget gäller kravet att använda det gemensamma ramverket endast när en enhet som tillhandahåller eller anordnar en transporttjänst väljer eller på något annat sätt tvingas att både beräkna och lämna ut data om växthusgasutsläpp för en viss transporttjänst. Tvånget att beräkna och lämna ut data skulle enligt Förslaget exempelvis kunna bero på annan EU- eller nationell lagstiftning eller avtalsförhållanden (se fotnot 17 i Förslaget).

De upphandlingsrättsliga bestämmelserna om tekniska krav

Upphandlingsmyndigheten konstaterar vidare att Förslaget bygger på att SS EN ISO-standard 14083-2023 ska användas som referensmetod för beräkningen av utsläpp. Det noteras även att små och medelstora företag samt mikroföretag enligt artikel 12 i Förslaget är undantagna från obligatorisk tillämpning av verifieringskraven. Denna kategori av företag är inte bara vanliga inom transportsektorn utan även inom offentlig upphandling i Sverige.

Mot ovanstående bakgrund efterfrågar Upphandlingsmyndigheten, till undvikande av tolkningsproblematik, följande förtydligande i förordningen eller i genomförandeakt från Kommissionen. Förordningen, och särskilt artikel 12 i förordningen, utgör inte hinder mot att en upphandlande organisation i en enskild offentlig upphandling väljer att ställa verifieringskrav i enlighet med förordningen även på små- och medelstora företag samt mikroföretag. Det vill säga små- och medelstora företag samt mikroföretag kan inte med hänvisning till förordningen undandra sig ett sådant krav.

Det bör vidare i förordningen eller genomförandeakt tydliggöras att krav på redovisning i enlighet med det aktuella ramverket inte bara kan ställas i själva avtalet, utan även i det konkurrensuppsökande skedet (till exempel som tilldelningskriterier) förutsatt att det är i linje med den upphandlingsrättsliga proportionalitetsprincipen och övriga upphandlingsrättsliga principer.

Det bör även förtydligas om krav på redovisning av växthusgasutsläpp i en offentlig upphandlingskontext är en sådan teknisk specifikation som innebär att upphandlande

Ert datum:
2023-10-06

Datum:
2023-10-06

Er ref:
LI2023/ 02966

Diarienummer:
UHM-023-0153

organisationer är skyldiga att acceptera andra med den aktuella ISO-standardens likvärdiga referensmetoder¹. Det senare skulle eventuellt kunna innebära att det aktuella ramverket inte når samma potential som det är tänkt att kunna få på grund av att upphandlande organisationer väljer att helt avstå från krav avseende redovisning av växthusgasutsläpp på grund av risk för ökad administrativ börda kopplat till behovet att utreda likvärdighet. Däremot skulle det eventuellt kunna underlätta deltagande i offentliga upphandlingar för små- och medelstora företag samt mikroföretag som vill delta i offentliga upphandlingar där krav på redovisning av växthusgasutsläpp ställs.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis välkomnar Upphandlingsmyndigheten förslaget, men efterlyser vissa förtydliganden. Avslutningsvis kan framhållas att Upphandlingsmyndigheten ser särskilt positivt på inrättandet av en central EU-databas dit allmänheten ska ha öppen och kostnadsfri tillgång, att Kommissionen ges i uppdrag att ta fram ett genomförandestöd för att bidra till enhetlig tolkning och tillämpning av regelverket samt även får ett särskilt uppdrag att göra en utvärdering av förordningen inom viss tid efter att den trätt i kraft.

Chefsjurist Helene Molander har efter delegation beslutat i detta ärende. Heini-Marja Suvilehto har varit föredragande.

Helene Molander

Heini-Marja Suvilehto

¹ Frågan om hur reglerna om tekniska krav förhåller sig till obligatoriska EU-standarder är för närvarande föremål för EU-domstolens prövning i mål [C-513/23](#) *Obshtina Pleven*.